

**UCHWAŁA NR XLI/275/2021
RADY GMINY LELÓW**

z dnia 30 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Lelów na rok 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1- 2 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) Rada Gminy Lelów uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Lelów na rok 2022 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lelów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Lelów

Władysław Jaworski

Załącznik do uchwały Nr XLI/275/2021
Rady Gminy Lelów
z dnia 30 grudnia 2021 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Lelów na 2022 rok**

2022

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE LELÓW
NA 2022 ROK

I. Wstęp

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację.

Zadania te obejmują m.in.:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków; udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od środków;
- 2) psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- 7) udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
- 8) prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Warto także podkreślić, iż opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, o których mowa w art. 9 ust. 1, mogą być wykorzystane wyłącznie na finansowanie:

- zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- zadań określonych, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

- zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Należy także zwrócić uwagę na fakt, iż różne rodzaje uzależnień mają ze sobą bardzo wiele wspólnego. Bez względu na to, czy mówimy o uzależnieniu od alkoholu, narkotyków, behawioralnym, spotykamy się z takimi samymi, bądź podobnymi mechanizmami, przebiegiem, czynnikami ryzyka oraz czynnikami chroniącymi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Lelów na rok 2022 stanowi odpowiedź na zapisy ww. ustaw, określając lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Uwzględnia także cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, które zostały określone w Narodowym Programie Zdrowia na poszczególne lata.

Ponadto, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lelów na 2022 rok uwzględnia „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki” Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program swoim zasięgiem obejmuje wielopłaszczyznowe działania dotyczące przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkotykowych, z których część jest kontynuowana. Realizowany będzie w oparciu o środki własne gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Niniejszy Program został opracowany w oparciu o doświadczenia zebrane podczas realizacji wcześniejszych edycji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, przy współpracy dotychczasowych realizatorów ww. programów, stanowiących interdyscyplinarny zespół ekspertów w dziedzinie spraw związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych

II. Diagnoza problemów uzależnień na terenie gminy Lelów

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów, związanych z uzależnieniami od środków psychoaktywnych bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska ze względu na „wrażliwość” danych oraz fakt, że te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.

Tabela Nr 1. Liczba mieszkańców gminy Lelów.

Lp.	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców ogółem,	4913	4852	4818	4764	4707
w tym:					
- kobiety	2438	2409	2393	2374	2336
- mężczyźni	2475	2443	2425	2390	2371
- dzieci i młodzież (0-18)	791	774	784	778	771

Źródło: Ewidencja Ludności i Dowodów Osobistych Urzędu Gminy Lelów

Tabela Nr 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych z podziałem na spożycie poza miejscem i w miejscu sprzedaży oraz liczba cofniętych zezwoleń

Lp.	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba zezwoleń sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	32	32	31	27	27
Liczba zezwoleń sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	12	13	10	6	8
Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych	111,7	107,8	117,5	144,4	134,5
Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0	0	0

Źródło: Ewidencja Ludności i Dowodów Osobistych Urzędu Gminy Lelów

Tabela Nr 3. Informacja na temat rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelowie z powodu uzależnienia.

Lp.	2017	2018	2019	2020	2021 do półrocza
Liczba rodzin, które korzystały z pomocy GOPS w Lelowie, w tym:	238	214	219	121	110
z powodu alkoholizmu	34	31	31	28	20
z powodu narkomanii	0	0	0	0	0

Źródło: MRPiPS-03 sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach.

Tabela Nr 4. Informacja na temat realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym w Lelowie.

Lp.	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób, które korzystały ze świadczeń pomocowych tj. terapii indywidualnej w tym:	96	179	171	154	170
osoby z problemem alkoholowym	93	174	163	152	165
osoby współuzależnione	3	5	8	2	5

Źródło: Dane pozyskane z Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego w Lelowie.

Diagnostując problem uzależnienia od alkoholu na podstawie uzyskanych danych od podmiotów realizujących na terenie gminy Lelów działania zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynika:

- 1) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych od 2020 roku, wyraźnie spada,
- 2) osoby uzależnione od alkoholu oraz ich rodziny otrzymują wsparcie między innymi od GKRPA w Lelowie, w skład której wchodzi osoby przeszkolone z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) wobec osób nadużywających alkoholu najczęściej stosowano łagodne środki oddziaływania tj. przeprowadzono rozmowy interwencyjne – motywujące, kierowano do punktu konsultacyjno – informacyjnego w Lelowie, podejmowano również czynności zmierzające do orzeczenia zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- 4) na podstawie danych GOPS w Lelowie w porównaniu do lat ubiegłych liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu utrzymuje się na podobnym poziomie najwięcej takich rodzin korzystało z pomocy w 2017 2018 i 2019 roku, natomiast w następnych latach liczba tych rodzin spada,
- 5) osoby z problemem alkoholowym oraz członkowie ich rodzin korzystali z porad udzielanych w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym w Lelowie i z danych wynika, że liczba osób uzależnionych oraz współuzależnionych w poszczególnych latach nie różni się znacząco, dane wskazują również, że z pomocy terapeuty te same osoby korzystały kilkakrotnie w ciągu roku.

III. Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Lelów, a w szczególności do wybranych grup - osób uzależnionych, bądź zagrożonych uzależnieniami, ich rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również dzieci i młodzieży.

Adresaci Programu są zróżnicowani ze względu na rodzaje profilaktyki, jakie są stosowane do konkretnej grupy odbiorców. Cele programu będą realizowane w poszczególnych obszarach:

- profilaktyki uniwersalnej: adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy Lelów (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- profilaktyki selektywnej: adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- profilaktyki wskazującej: adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód;
- terapii obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem, realizacja m.in.: programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, pijących ryzykownie i szkodliwie, dla DDA, współuzależnionych;
- rehabilitacji obejmującej osoby uzależnione: realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

IV. Realizacja Programu

Podmiotem realizującym Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Lelów na 2022 rok jest Urząd Gminy Lelów poprzez Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania Programu będą realizowane poprzez działalność następujących podmiotów:

- Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lelowie,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lelów,
- Instytucje oświatowe z terenu gminy Lelów,
- Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną RODN „WOM” w Częstochowie Filia w Lelowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelowie,
- instytucje kultury: Gminy Ośrodek Kultury w Lelowie, Gminną Bibliotekę Publiczną w Lelowie,
- klub sportowy: LKS „Lelovia”,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Lelowie,
- Policję,
- Sąd, kuratorów sądowych,
- Instytucje ochrony zdrowia: SP ZOZ Gminny Ośrodek Zdrowia w Lelowie,
- organizacje pozarządowe, kościelne i wyznaniowe, których obszar działania obejmuje gminę Lelów,
- ośrodki leczenia uzależnień,
- poradnie psychologiczno – pedagogiczne,
- inne podmioty i instytucje działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- instytucje samorządowe,
- partnerów zewnętrznych

Program będzie realizowany we współpracy osób, instytucji rządowych i samorządowych oraz organizacji pozarządowych, a także grup samopomocowych i nieformalnych, zajmujących się zdrowiem, edukacją, kulturą, sportem oraz wychowaniem w trzeźwości.

Uwzględnione zostaną lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym, a także wiedzę na temat przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków, leczenia, rehabilitacji i resocjalizacji osób uzależnionych oraz redukcji szkód społecznych spowodowanych uzależnieniem i współuzależnieniem.

V. Finansowanie Programu

Realizacja Programu nastąpi poprzez:

- 1) udzielanie dotacji celowej jednostkom spoza sektora finansów publicznych;
- 2) zakup usług od podmiotów prawnych i fizycznych;

3) tworzenie niezbędnego zaplecza, w tym m.in. finansowanie wynagrodzeń osobowych, zakup nagród, zakup materiałów informacyjno–edukacyjnych, finansowanie kosztów związanych z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, itp. Podmioty zamierzające realizować zadania w ramach Programu zobowiązane są do złożenia oferty w Urzędzie Gminy Lelów, zawierającej merytoryczny opis projektu, kosztorys oraz podstawowe dane na temat oferenta.

Źródłem finansowania zadań wynikających z Programu są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, określonych w Programie, ujęte zostały w planie budżetowym na rok 2022. W projekcie budżetu Gminy Lelów na 2022 rok przeznaczono na realizację Programu kwotę 75 261,00 zł.

VI. Główny cel Programu

Celem głównym *Programu wynikającym z celu strategicznego Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025*, jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

Głównym celem operacyjnym dotyczącym profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, jest zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych i narkotykowych, minimalizowanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi. Pamiętać należy, że poziom używania alkoholu i narkotyków nie musi być związany z polityką wobec tych substancji – jest uzależniony od wielu zmiennych, jak np. poziomu rozwarstwienia społecznego, sytuacji gospodarczej kraju, poziomu stresu wśród mieszkańców gminy. Realizowane w ramach programu działania powinny być ukierunkowane na konkretne problemy i być kierowane do konkretnych środowisk i grup wiekowych. Powinny mieć one perspektywę kontynuacji i ewaluację

VII. Cele, zadania szczegółowe działania, termin realizacji, wskaźniki i rekomendacje.

Cel 1: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Zadania szczegółowe	Wskaźniki osiągnięcia celu	Realizatorzy zadań	Uwagi/ rekomendacje
1. Realizacja w szkołach programów profilaktyki uniwersalnej z zachowaniem standardów jakości pierwszorzędowych programów profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba odbiorców • liczba placówek realizujących programy 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe - inne instytucje i jednostki 	Rekomendowane jest upowszechnianie i wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania alkoholu i narkotyków, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
2. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjno – turystycznych z programem profilaktyki	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zajęć • liczba odbiorców • liczba jednostek realizujących pozalekcyjne zajęcia sportowe 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe, kluby sportowe - placówki oświatowe - inne instytucje i jednostki 	Rekomendowane jest organizowanie i prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży z grup mieszanych pod względem statusu społecznego, w tym zajęcia sportowo – rekreacyjne w okresie wakacji – min. 6 godz. dziennie, z zapewnieniem ciepłego posiłku oraz z uwzględnieniem działań profilaktycznych, dotyczących uzależnień od alkoholu i narkotyków. Uczestnictwo w zajęciach sportowych często niesie ze sobą koszty, np. opłaty za udział w zajęciach, zakup sprzętu, strojów. Często stanowi to barierę dostępności dla

			dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
3. Realizacja programów profilaktyki selektywnej i środowiskowej o udowodnionej skuteczności lub gwarantujących satysfakcjonujący poziom realizacji wyznaczonych celów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba odbiorców • liczba jednostek realizujących programy 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki 	Rekomendowane jest poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, adresowanych do środowisk, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków, lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, w szczególności dzieci i młodzieży oraz osób używających alkoholu i narkotyków w sposób okazjonalny.
4. Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba odbiorców • liczba jednostek realizujących programy 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki 	Należy zadbać, aby projekt był szczegółowo opisany i zaplanowany oraz by jego skuteczność była poddawana ocenie. Rekomendowane jest finansowanie działań długofalowych i systematycznych, kierowanych w szczególności do dzieci ze środowisk zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, np. programy animatorów podwórkowych, pedagogów ulicy, kluby młodzieżowe. Program może być prowadzony w formie zajęć stacjonarnych lub on-line. Rekomendowana jest realizacja profilaktyki środowiskowej w postaci programów liderów rówieśniczych kierowanych do uczniów szkół średnich.
5. Realizacja spektakli	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spektakli 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje 	Rekomendowane jest włączenie dzieci

<p>profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z włączeniem osób dorosłych (rodziców, nauczycieli)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbiorców – uczestników bezpośrednich • liczba odbiorców – widzów • liczba jednostek realizujących programy 	<p>pozarządowe - placówki oświatowe i kulturalne - inne instytucje i jednostki</p>	<p>i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków w proces powstania spektaklu (np. opracowanie scenariusza, przygotowanie scenografii, kostiumów, itp., warsztaty teatralne, udział w próbach do spektaklu, występy na scenie). Bardzo ważnym elementem jest dostosowanie grup wiekowych do danego spektaklu.</p>
<p>6. Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzin, a także prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i narkotyków – kontynuacja działań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba publikacji i materiałów edukacyjno - informacyjnych • liczba programów/ kampanii • liczba odbiorców 	<p>- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki</p>	<p>Rekomendowana jest aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków. Należy zadbać o budowanie lokalnych koalicji na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz nagłaśnianie tych poczynań przy okazji różnych wydarzeń w mieście. Zadanie realizowane będzie m.in. poprzez: - udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców m.in. dzieci i młodzieży, rodzin, oraz seniorów (konferencje, szkolenia, warsztaty, eventy); - wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki ulotne, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne,</p>

			<p>edukacyjne i promocyjne;</p> <p>- bieżącą aktualizację i udostępnianie baz danych placówek leczniczych i pomocowych.</p>
<p>7. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Programu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba diagnoz i raportów, badań, ekspertyz, opinii 	<p>- organizacje pozarządowe</p> <p>- inne instytucje i jednostki</p>	<p>Niezbędne jest sprawdzanie, czy zakładane zmiany rzeczywiście zachodzą i w jakim kierunku zmierzają. Należy sprawdzać, czy zrealizowano zakładane cele profilaktyczne i w jakim zakresie, co ułatwiło i co utrudniało realizację danych oddziaływań pomocowych. Kontrola umożliwia podjęcie decyzji o zakończeniu oddziaływania, jego kontynuacji lub wprowadzeniu korekt do Programu podnoszących jego jakość.</p>
<p>Cel 2: Prowadzenie bieżącej pracy w obszarze uzależnień od alkoholu i narkotyków poprzez: terapię, redukcję szkód, reintegrację oraz socjoterapię</p>			
<p>1. Realizacja programów profilaktyczno-interwencyjnych, korekcyjno – pomocowych skierowanych do osób pijących ryzykownie lub szkodliwie, eksperymentujących z narkotykami oraz uzależnionych od alkoholu i narkotyków (profilaktyka wskazująca i programy redukcji szkód)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba uczestników programów 	<p>- organizacje pozarządowe</p> <p>- inne instytucje i jednostki</p>	<p>Rekomendowane jest poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności adresowanych, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i zdrowia psychicznego.</p> <p>W ramach zadania rekomendowana jest realizacja programów skierowanych do osób, które prowadziły pojazdy, będąc pod wpływem alkoholu.</p>

<p>2. Prowadzenie zajęć i programów socjoterapeutycznych lub opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków, lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, z możliwością organizowania obozów socjoterapeutycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba zajęć • liczba placówek realizujących zajęcia • liczba odbiorców 	<p>- organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki</p>	<p>Programy powinny opierać się na pisemnych konspektach do poszczególnych, zaplanowanych do realizacji zajęć. W ich ramach możliwe jest prowadzenie różnorodnych programów rozwojowych dla dzieci (np. teatralnych, komputerowych, tanecznych, sportowych). Obozy socjoterapeutyczne powinny być integralnym elementem i stanowić uzupełnienie całorocznej pracy z dziećmi i młodzieżą.</p>
<p>3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów abstynenta oraz innych form działań pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków oraz ich rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba klubów abstynenta • liczba grup samopomocowych • liczba odbiorców 	<p>- organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki</p>	<p>Zadanie powinno być ewaluowane przez kluby i stowarzyszenia pod kątem reguł postępowania zawartych w „standardach działań stowarzyszeń abstynenckich”. Rekomendowane są działania prowadzone w formie całorocznej. Obozy terapeutyczne powinny być integralnym elementem i stanowić uzupełnienie całorocznej pracy.</p>
<p>4. Realizacja programów pomocy psychologicznej i psychoterapii terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz narkotyków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba ośrodków terapeutycznych • liczba programów • liczba odbiorców • rodzaje programów terapeutycznych • liczba wykwalifikowanej kadry 	<p>- ośrodki terapeutyczne - inne instytucje i jednostki</p>	<p>Bardzo ważne jest, aby w leczeniu, poza terapią grupową, zagwarantować pacjentom systematyczne sesje psychoterapii indywidualnej. Terapia uzależnień jest świadczeniem leczniczym finansowanych przez NFZ.</p>

<p>5. Prowadzenie punktów konsultacyjnych i pomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba punktów konsultacyjnych i pomocowych • liczba udzielonych świadczeń • liczba odbiorców 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki 	<p>Bardzo ważne jest, aby zadanie realizowane było przez doświadczoną kadrę, przeszkoloną w zakresie udzielania pomocy psychologicznej, posiadającą m.in. umiejętności w obszarze nawiązywania kontaktu, przeprowadzania interwencji kryzysowej, udzielenia wsparcia, motywowania i poradnictwa.</p>
<p>6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba centrów integracji społecznej • liczba odbiorców 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki 	<p>Realizacja tego zadania może odbywać się również przez wspieranie innych przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, np. centrów integracji społecznej.</p>
<p>Cel 3: Wzmacnianie kompetencji instytucji i osób odpowiedzialnych za realizację działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków</p>			
<p>1. Tworzenie forów współpracy i wymiany informacji dla instytucji i osób zajmujących się realizacją zadań wynikających z Programu (np. w formie spotkań pedagogów szkolnych z pracownikami Wydziału Spraw Społecznych, członkami GKRPA, GOPS oraz innych instytucji realizujących Program) – kontynuacja działań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba forów • liczba spotkań • liczba wspólnych inicjatyw • liczba zaangażowanych podmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Policja - Placówki oświatowe - organizacje pozarządowe 	<p>Współpraca powinna polegać na wymianie informacji, konsultacjach, wspólnych inicjatywach na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków. Im więcej podmiotów zaangażowanych we współpracę, tym lepiej.</p>

		- inne instytucje i jednostki	
2. Wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków poprzez dofinansowanie szkoleń, zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji, materiałów multimedialnych, itp.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • liczba zakupionych materiałów • liczba odbiorców 	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki	Systematyczne podnoszenie i wzmacnianie kompetencji osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków będzie pozytywnie wpływać na jakość świadczonych usług.
3. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • liczba odbiorców 	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ważne jest stałe doszkalcenie osób zajmujących się profilaktyką uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz podnoszenie ich kompetencji zawodowych.
4. Prowadzenie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej, dotyczącej alkoholu i narkotyków, z dziećmi oraz młodzieżą	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń/kursów • liczba odbiorców 	- placówki oświatowe - świetlice środowiskowe - organizacje pozarządowe - inne instytucje i	Ważne jest rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych przez nauczycieli, psychologów, pedagogów.

		jednostki	
Cel 4. Ograniczanie dostępu do alkoholu			
1. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • liczba odbiorców 	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - inne instytucje i jednostki	Ważne jest, aby sprzedawać i podawać napoje alkoholowe w sposób, który zminimalizuje negatywne skutki jego spożywania. Sprzedawcy muszą myśleć o tym, komu i jaką ilość sprzedają, i przede wszystkim dbać o dobro klienta. Muszą też mieć świadomość, jakie konsekwencje im grożą w przypadku naruszania prawa w tym zakresie.
2. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zgodności z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych kontroli 	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cykliczne i częste kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych mogą istotnie wpłynąć zmniejszenie naruszeń prawa w tym zakresie.
3. Działania interwencyjno – edukacyjne skierowane do sprzedawców dotyczące zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podjętych działań • liczba odbiorców 	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe - inne instytucje i jednostki	Rekomendowane jest przeprowadzenie badania metodą „tajemniczego klienta”.

VIII. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

- 1) inicjowanie działań stanowiących zadania własne gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii;
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu; w tym motywowanie uczestnika postępowania do podjęcia leczenia odwykowego oraz kierowanie do biegłych (psycholog i psychiatra) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 3) rozpatrywanie zawiadomień z instytucji, organizacji społecznych i od osób fizycznych, dotyczących osób nadużywających alkoholu;
- 4) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 5) wydawanie opinii w formie postanowienia o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy Lelów w sprawie limitów punktów sprzedaży i zasad usytuowania;
- 6) udział w posiedzeniach grup roboczych realizujących procedurę „Niebieskie Karty” oraz w zespole interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 7) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia;
- 8) organizowanie szkoleń dla sprzedawców, dla osób posiadających zezwolenia i ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2.1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę indywidualną, w zespołach, na posiedzeniach Komisji, na posiedzeniach przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- 1) 100,00 zł brutto za każdy udział w posiedzeniu Komisji,
- 2) 120,00 zł brutto za przeprowadzone kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych.

2.2. Członkom Komisji przysługuje również dofinansowanie kosztów udziału w szkoleniach, seminariach, konferencjach.

2.3. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia członkom Komisji stanowi lista obecności z odbytego posiedzenia komisji lub kontroli. Wypłata następuje miesięcznie do 10 dnia następnego miesiąca za miesiąc poprzedni, w którym odbyło się posiedzenie Komisji lub kontrola.

2.4. W związku z podróżami służbowymi członków Komisji przysługuje im dieta, zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach i w wysokości określonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

IX. Monitoring oraz ewaluacja Programu

Systematyczne monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami od alkoholu i narkotyków na terenie gminy polegają w szczególności na diagnozowaniu i monitorowaniu problemów wyżej wymienionych uzależnień oraz badaniu efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Programu.

Ewaluacja Programu obejmuje systematyczne, konsekwentne zbieranie danych oraz ich analizę i interpretację, w celu sprawdzenia czy działania zaplanowane w Programie zostały przeprowadzone zgodnie z założeniami.

Analiza przebiegu poszczególnych działań w ramach Programu ułatwia zaplanowanie dalszych działań i interpretację efektów ewaluacji wyników Programu. Ewaluacja Programu powinna mieć charakter ciągły i być dokonywana zarówno przez jego realizatorów, jak też ewaluatorów zewnętrznych. Po zakończeniu realizacji zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii podmioty biorące udział w realizacji Programu zobowiązane są do przedstawienia sprawozdań, przeprowadzenia ewaluacji rezultatów swojej działalności oraz składania wyjaśnień i uzupełnień do przebiegu zadania. Sprawozdanie z wykonania Programu zostanie przedłożone Radzie Gminy Lelów w terminie do 31 marca 2023 r.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lelów na rok 2022

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminny obowiązek realizacji zadań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkotykowych. Sposób, w jaki zadania te są realizowane określa uchwalany przez Radę Gminy, corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Lelów Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Lelów pochodzą zgodnie z art.18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Prace nad projektem Programu odbywały się w oparciu o doświadczenie zebrane podczas realizacji wcześniejszych edycji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, przy współpracy dotychczasowych realizatorów w/w programów.

W Gminnym Programie Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Lelów na rok 2022 zostały ujęte, podobnie jak w poprzednich latach, zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie uległo zmianie w stosunku do roku 2021 r.